N^ro. 264
D. 1. Października.
ŚRODA.
ROK 1828.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.

Oddanie Zbigniewowi Kapelusza Kardynalsk: w Krakowie 1449.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Listy Kupieckie ostatnią Pocztą odebrane donoszą, że w portach *Holandji* oraz w *Hamburgu*, po 2 tygodniowej przerwie w handlu zbożowym, znowu podnosi się cena *Pszenicy* a nawet *Żyta*, także zaczynaią skupować *Owies*.

Wszystkie Książki nabożne dla *Ewangelików* sławnego *Glaca*, w niemieckim ięzyku znajduią się w Księgarni A. Brzeziny i Kom:

Za 100 zł: w Listach Zastawnych żądaią zł: 87 i pół, daią zł: 87 gr: 7 i pół.—Dziś odbędzie się losowanie.—Za Dukata holen: nowego żądaią zł: 20 gr: 10, daią zł: 20 gr: 8. — Za 100 Rubli Assyg: daią zł: 178 gr: 2.

Romansu *Connat ou les Milésiens*, dzieło pośmiertne Pana *Maturin* autora romansu *Melmoth le voyageur* i wielu innych, nabyć można w Księgarni N. *Gliksberga* w pałacu *Grabowskiego* przy ulicy Miodowej Nr 495. Cena exemplarza w 4 tomach, zł: 24.

Wczoraj na drugie przedstawienie Komedji *Przyiaciele*, liczni przybyli słuchacze, a również zadowoleni z dzieła iak pierwszym razem, okrywali ie częstemi oklaskami; nagradzaiąc zaś wyborną grę Artystów, zaszczycili wszystkich przywołaniem.

Artykuł nadesłany. — Doniesionem onegdaj było, że w tych dniach na Podwalu w piwnicy znaleziono *Pieczarkę* ważącą funtów 4 i ćwierć; zdaie się iż grunt na Podwalu iest zdolny wydawać taką nadzwyczajność, pamiętam bowiem że r. 1793 w piwnicy dawnej *Ludwisarni* wyrosła tak ogromna *Pieczarka* iakiej podobno nigdy niewidziano, wierzch iej był długi na łokieć. Zaniesiono ią *Królowi* który kazał z niej sporządzić potrawę, i iedna wystarczyła na 2 półmiski.— W.

Zaonegdaj było ciepła stopni 13. — Onegdaj 14.—Wczoraj 16.

ROZMAITOŚCI.

Lacki Teodor Pisarz Polny Litewski żyiący za czasów *Stefana Batorego*, *Zygmunta III* i *Jana Kazimierza*, zwiedził całą Europę, wszędzie zadziwiał swoią odwagą i nadzwyczajną siłą, dał iej kilkakrotnie w *Malcie* i *Wenecji* dowody, podaną sobie grubą linę za iednem zaciągnięciem zerwał, skupionych i ściśle trzymaiących się kilku ludzi, w tę i owę stronę iedną ręką obalał, powóz poszóstny w biegu koni rozpędzonych z góry za koło iedną ręką porwawszy wstrzymał, dąbka którego mógł ręką objąć z korzeniem z ziemi wyrywał, wołu dzikiego wziąwszy za rogi rzucił o ziemię i kark mu ukręcił, chłopa najtęższego stoiącego mu na dłoni nosił. Przy niezmiernej sile taką miał zręczność, że oparłszy się o ścianę orężem z kilku razem się potykał, łuk tak dobrze ciągnął, iż mu równego nie było. — *Kostka Maciej* tak był nadzwyczajnej siły, iż 7 mężów trzymaiących się razem i opieraiących się w którą chciał stronę pociągnął lub popchnął, potkowy, półtalary Cesarskie bez pracy w posiedzeniu przyiaciół

łamał, postronki całe zrywał, całe talje kart skupione bez trudności rozdzierał. — *Wiesiołowski Piotr* żyiący na końcu XVI. wieku takiej był siły, iż konia, siedząc na nim płatwi się uiąwszy od ziemi z sobą podnosił, rozbiegnionych 6 koni z powozem za koła schwyciwszy wstrzymywał, na łowach Żubra na oszczepie utrzymał, który iuż pewnie do nagłego niebezpieczeństwa Króla *Zygmunta Augusta* byłby przyprowadził.

Żydzi *Stambulscy*, mówi *Walsh* autor najnowszej podróży *z Stambułu* do *Londynu*, pochodzą od żydów hiszpańskich, wypędzonych przez *Ferdynanda* i *Izabellę* z Hiszpanji, iest ich tam przeszło 50,000, zamieszkaią osobną część miasta z drugiej strony portu naprzeciw Greków. Turcy obchodzą się z nimi (uważaiąc względnie do Chrześcjan) z dobrocią i gościnnością; nazywaią ich nawet gośćmi. Żydzi maią i w *Stambule* swój właściwy charakter i zatrudnienia, przypisuią im i tam obrzydły zwyczaj zabiiania dzieci Chrześcjańskich; są to ludzie gwałtowni, zabobonni i fanatycy, prześladowania i cierpienia nie nauczyły ich umiarkowania, ścigaią oni a nawet gotowi zgładzić każdego odstępcę od ich wiary.

Do portów południowej *Rossji*, to iest: do *Odessy*, *Taganrogu*, *Eupatorji*, *Teodozji*, *Bałaklawy*, *Kercz*, *Marjampolu*, *Izmaela*, *Reni*, w roku 1827 wprowadzono towarów za 3,390,000 rubli, a wyprowadzono za 2,838,804 rubli.

W fabryce Machin parnych w *Szarenton* potrzeba Kowalów niezmiernie mocnych, którzyby mogli bezprzestanku bardzo silnie uderzać młotami ogromne szyny żelaza. Robotnicy pracuiący w tej fabryce przy zwyczajnych pokarmach nie mogli dłużej nad 6 godzin w dniu pracować. Właściciele fabryki postanowili dawać robotnikom pokarm mięsny 5 do 6ciu razy na dzień, odtąd zamiast 6ciu godzin, mogą 12 godzin na dzień z młotem w ręku pracować, ich ciało i żyły wzmocnione pokarmem pożywnym i obfitym nabrały większej siły, sprężystości i objętości. W fabryce tej wyrobiono niedawno machinę ważącą 4000 kilogramów (około stu cetnarów).—O 4 mile od *Emfield* w Anglji blisko starożytnego pałacu *Oliwjera Kromwela* stoi *Dąb* niezmiernej wielkości; niedaleko niego iest austerja. Idąc za świadectwami, które w niej o tym dębie czytać można, miał on być zasadzony r. 1066 przez *Teodora Godfrej* albo *Goffby* przybyłego do Anglji z *Wilhelmem Zdobywcą*. Dąb ten przy swoiej nadzwyczajnej objętości ma pień zupełnie pusty. To wydrążenie tak iest wielkie, że w nim 12 osób około stołu wygodnieby siedzieć mogło.—Z najdawniejszych czasów przostały w *Paryżu* 2 tylko pomniki, to iest Pałac wystawiony przez *Juljana Cesarza* i Kościół zbudowany przez iednego z familji *Merowingów*, wówczas *Paryż* miał tylko powierzchni 39 hektarów (mniej niżeli 60 morgów), dziś obwód *Paryża* zawiera 3440 hektarów czyli 6126 morgów polskich, domy były niskie pospolicie o iednem piętrze, dziś iest wiele domów na 7 piętr wysokich. Obwód *Paryża* zawiera dzisiaj długości 23,754 metrów, iest oznaczony ciągłym szeregiem murów i bulwarów. — O 5 mil Angielskich od miasta *Skarborough* w *Anglji* na spodzie dołu w kopalni węgla kamiennego znaleziono znaczną ilość roślin skamieniałych i bardzo dobrze zachowanych. Rośliny te (z których 50 zadeterminowano) należą do gatunków nie znajduiących się nie tylko w *Anglji*, ale nawet w całej *Europie*, rosnących tylko w bardzo gorącym klimacie. To odkrycie zajmuie teraz wielu naturalistów i fizyków Angielskich.

W *Paryżu* teraz zajmuie bardzo wiele osób

nowe zjawisko, to iest: *Mowa muzyczna*; Professor *Sukr* ogłosił, że tak ułoży tony różnych dętych instrumentów, a szczególniej *Oboiu*, *Klarynetu* i *Flecika*, iż graiąc można wyrazić to co się ma mówić! tak więc za pomocą tej muzycznej gramatyki będą mogły łatwo rozumieć się wszystkie narody. — O Jbrahimie Baszy każda poczta sprzeczne donosi wieści, iuż zdawało się niepodpadać wątpliwości że opuści *Grecją*, gdy ostatnia wiadomość z *Tryestu* donosi, iż na nowo zbiera wojska, opatruie się w żywność i zamyśla obwarować oboz pod *Modonem*, w którym ma pozostać przez zimę. Zdaie się iednak, że ta wieść nie będzie sprawdzoną. — *Turcy* teraz pokładaią nadzieie wzniecenia zapału przez wywieszenie *Chorągwi Proroka*; wierzą oni, że *Machomet* otrzymał tę chorągiew od Anioła *Gabryela*; prawem iest, a nawet artykułem wiary, aby każdy Muzułman stawał do walki gdy ten znak iest wywieszony, a kto w takim razie okazuie oboiętność, uznany iest za niewiernego.

John Bowring (który przetłumaczył wiele poezji Polskich na ięzyk Angielski) ogłosił teraz w *Londynie* składkę na wsparcie nieszczęśliwych pogorzelców w *Abo* w Finlandji, w przeciągu dni kilku zebrał 30,000 zło: pol: Gdym zwiedził Finlandją (mówi Bowring) Uniwersytet w *Abo* był wstanie bardzo kwitnącym, miał znaczną liczbę Profesorów znanych światu z rozległych wiadomości, miasto było stolicą i źródłem oświecenia i cywilizacji całej prowincji. Muzeum Historji Naturalnej bardzo kosztowne, zbior narzędzi Fizycznych znaczny, Bibljoteka złożona z przeszło 30,000 Tomów, bogata szczególniej w rękopisma niewydane będące ważnemi źródłami do dzieiów Finlandji i Szwecji były przy tym uniwersytecie. Z tej ważnej bibljoteki ocalało tylko 800 tomów, reszta stała się pastwą płomieni, a nawet i fundusz przeznaczony na iej zasilanie i powiększanie. P. *Bowring* powołuie autorów i księgarzy tak Angielskich iako i stałego lądu, ażeby się przykładali do iej podźwignienia przez dary dzieł naukowych. To ogłoszenie skutkowało i iuż bardzo znaczną liczbę ksiąg przesłały tak rozmaite instytuta Paryzkie iako też i prywatne osoby, dołączyli się oraz do tej ofiary uczeni innych narodów.

Myśli. — Chciej to co mieć możesz, a będzież miał co zechcesz. — Żebyś spokojność duszy pozyskał, pogardzaj ślepym losem, nie miej wiele przywiązania, wiele zatrudnienia i wiele nadziei. — Wstąpiłeś za wysoko, bój się upadku, iesteś nisko, czekaj w nędzy twoiego upodlenia. — Smętarze są to miasta najludniejsze, a nie ma w nich najmniejszego zgiełku i niepokoiu. — Swiadczyć złemu dwoiaka szkoda, i dar się traci i niewdzięczność zyskuie. — Zuchwały to iest postępek poprawiać innych, niepoprawiwszy siebie; więcej znaczy dniowy przykład niż roczna nauka.

Kłamstwo a Prawda.

Adam twój nieprzyiaciel, iednak ty Ludwiku
Zawsze dobrze wspominasz o twym przeciwniku,
Choć on w każdej dobie
Zle mówi o tobie.
„Zle o mnie mówi, ia zaś dobrze o Adamie,
Nie dziw się temu, każdy z nas dwóch kłamie.“

S Z A R A D A.

1*sze* na wspak wskazuie, dwie 2*gie* część ziemi,
Przez *wszystko* wiele czynów bywa spóźnionemi.

(Zeszła Szarada *Krajka.*)

DONIESIENIA.

Na skutek dozwolenia Sądowego i uchwały Rady Familijnej, oraz żądania SSrów ś. p. Anny z Kamińskich Radziszewskiej, ruchomości po tejże pozostałe iako to: różne Kosztowności, Zegary, Meble, Malowania, Suknie, Bielizna, Sprzęty i Naczynia

Fajansowe, Miedziane, Żelazne, Szklanne i tym podobne przedmioty, sposobem licytacji d. 2 Października r. b. zrana o godzinie 9 i w dnie następne zawsze zrana o tej godzinie, a po południu o godzinie 3 tu w Warszawie przy ulicy Krakowskie Przedmieście Nr 375 naywięcej daiącemu za natychmiastnem pieniędzmi srebrnemi uiszczeniem się wyprzedane zostaną. — *Reient Powiatu Warszawskiego Marcin Ciechanowski.*

Podpisani ponawiaią poprzednie swe uwiadomienie, iż Licytacja wszelkich Towarów w Składzie ich znajduiących się, mianowicie jedwabnych, wełnianych, bawełnianych, i różnych, kontynuowaną będzie bez przerwy, poczynaiąc od dnia 2 Października bieżącego roku. — *B. Hangiel.*

Podpisany Fryzer i Perukarz zawiadamiaiąc niniejszym, iż z domu Nr 164 przy ulicy Nowomiejskiej, przeprowadził się do domu pod Nr 167 tuż przy Kościele dawniej Paulińskim na przeciw ulicy Mostowej, poleca się nadal zaufaniu Szanownej Publiczności i zapewnia iak najstaranniejszą usługę.— *Michał Wiśniewski.*

Podaie się do wiadomości publicznej, iż rzeczy różnego gatunku tak co do bielizny stołowej iako też i inne Ruchomości z wolnej ręki w dniu 2 Października r. b. sprzedane będą pod Nr 2668 przy ulicy Dziekanka, od godziny 10 zrana.

Panna posiadaiąca dokładną znaiomość ięzyków Francuzkiego, Niemieckiego i Literatury Polskiej, może znaleść miejsce za Guwernantkę do dwojga dzieci w Warszawie. Wiadomość można mieć przy ulicy Piwnej Nr 11 na 2 piętrze.

W dniu wczorajszym przybyły transport Kawonów Ukraińskich w najlepszym gatunku, wyprzedaie się przy ulicy Nalewki w domu W. Kuliszy pod Nr 2245.

W dniu 2 Października r. b. po południu o godzinie 3ciej tu w Warszawie przy ulicy Kapitulnej w domu Nr 536 odbywać się będzie Licytacja prawnie zaiętych ruchomości iako to: Komód, Stolików, Zegara, Luster, Kopersztychów, Kanapy, Krzeseł, i t. p, a to pod warunkiem nieodstępnego uiszczenia się. — *Karól Folkierski Komornik Sądowy.*

Pantaljony mahoniowe nowe teraźniejszego fasonu bez dna, Kanapa, 2 Fotele, 12 Krzeseł mahoniowych wypychane końskim włosem na sprężynach; oraz Śledzie Holenderskie świeże w całych pół i ćwierć Achtelkach są do sprzedania za pomierną cenę przy ulicy Dziekanja Nr 90 obok Fary i Zamku.

W dniu 2 Października r. b. to iest w przyszły Czwartek, o godzinie 9tej rano przy ulicy Rynek Nowego Miasta pod Nr 339 odbędzie się sprzedaż prywatna sposobem Licytacji różnych Ruchomości iako to; Garderoby, Bielizny, Pościeli, Mebli, i różnych sprzętów gospodarskich, ato za gotowe zaraz płacić się maiące pieniądze, oczem Szanowną Publiczność zawiadamia się.

☞ Traktjernią w domu pod Nr 955 przy ulicy Żabiej i Elektoralnej utrzymuiąca; w podwoieniu usiłowań swych z chęci upowszechnienia dla siebie względów Szanownej Publiczności: cenę tak za Obiady z 5ciu potraw złożone po zł: 1 gr: 15, iak równie za potrawy na porcje dawane, stosunkowo zniżyła. Nieprzestaiąc wszakże przyjmować obstalunków na Śniadania, Obiady i Kolacje osobliwie dysponowane.

☞ *L. Natowski*, utrzymuiący Maszynę do dekatyzowania czyli glansownego stępowania sukna w całych postawach i na łokcie, tudzież do podobnegoż stępowania innych materji wełnianych, przeniosł mieszkanie swoie z domu pod Nr 379 na przeciw Poczty będącego do domu pod Nr 376 W. Spiskiego dziedzicznego przy ulicy Krakowskie Przedmieście trzeci dom od rogu ulicy Bednarskiej położonego. W tem nowem mieszkaniu, sukna i materje wełniane do dekatyzowania przyjmować będzie i poleca się względom publiczności zapewniaiąc usługę dokładną i wczesną, za pomierną cenę.

W dniu 2 Października r. b. o godzinie 3 po południu przy ulicy Sto Krzyskiej pod Nr 1345 Lit: B. sprzedawane będą ruchomości po niegdy Marjannie z Raczkowskich Tatarowiczowej, mianowicie Garderoba, Bielizna, Pościel, różne sprzęty Gospodarskie i naczynia Kuchenne, a to z polecenia Presidji Trybunału dnia 17 Września r. b. do Nr 5448 wydanego. Co się niniejszym do wiadomości podaie.
Willjam Reient.

Losów kupnych czyli nowych do 3ciej Klassy 34tej Loterji (Całkowitych po złp: 56 gr: 15, Ćwierciowych po złp: 14 gr 4) w moim Kantorze dostać ieszcze można aż do terminu ciągnienia to iest aż do Poniedziałku następuiącego i dnia 6 Października r. b. także dostać można Losów na Dom z Ogrodem w Płocku po złp: 15. Osoby na Prowincji zamieszkałe raczą zlecenia swe *franco* nadesłać którym najakuratniejszą korrespondencją zapewniam. —*A. Werthejm* Nr 385 na Krak: Przed: w domu W. Ryxa.

TEATR. Jutro Opera *Cyrulik Sewilski.*